

© European Communities (Wspólnoty Europejskie), 2003-2004, <http://europa.eu.int/eur-lex>
Wyłącznie prawodawstwo Wspólnot Europejskich opublikowane w drukowanej wersji Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej uznawane jest za autentyczne.

Dz.U.UE.L.84.8.17

Dz.U.UE-sp.06-7-3

1986.01.01	zm.	Dz.U.04.90.864/23	art. 26
1990.05.18	zm.	Dz.U.UE.L.90.129.33	art. 3
2005.06.11	zm.	Dz.U.UE.L.05.149.14	art. 2

DRUGA DYREKTYWA RADY

z dnia 30 grudnia 1983 r.

w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych

(84/5/EWG)

(Dz.U.UE L z dnia 11 stycznia 1984 r.)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

za pomocą dyrektywy 72/166/EWG⁽⁴⁾, zmienionej przez dyrektywę 72/430/EWG⁽⁵⁾, Rada zbliżyła ustawodawstwa Państw Członkowskich odnoszące się do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności;

dyrektywa 72/166/EWG w art. 3 wymaga od każdego Państwa Członkowskiego podjęcia wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia, by odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych zazwyczaj używanych na ich terytorium była ubezpieczona; zakres odpowiedzialności objętej ubezpieczeniem oraz warunki umów ubezpieczenia ustala się na podstawie tych środków;

jednakże pomiędzy ustawodawstwami różnych Państw Członkowskich wciąż istnieją poważne rozbieżności co do zasięgu tego obowiązku ubezpieczenia; te rozbieżności mają bezpośredni wpływ na ustanowienie i funkcjonowanie wspólnego rynku;

uzasadnione jest, w szczególności, rozciągnięcie obowiązku ubezpieczenia na odpowiedzialność za szkody majątkowe;

kwoty, do wysokości których ubezpieczenie jest obowiązkowe, muszą w każdym przypadku zagwarantować poszkodowanym odpowiednie odszkodowanie, niezależnie od tego, w którym Państwie Członkowskim nastąpił wypadek;

konieczne jest ustanowienie instytucji, która zagwarantuje, iż poszkodowany nie zostanie pozbawiony odszkodowania w przypadku, kiedy pojazd, który spowodował wypadek, jest nieubezpieczony lub niezidentyfikowany; istotne jest zapewnienie aby, nie zmieniając przepisów stosowanych w Państwach Członkowskich w odniesieniu do pomocniczego lub głównego charakteru odszkodowania wypłacanego przez tę instytucję, a także w odniesieniu do przepisów stosowanych w odniesieniu do subrogacji, ofiara takiego wypadku mogła zgłosić się bezpośrednio do tej instytucji, jako miejsca pierwszego kontaktu; jednakże należy pozostawić Państwom Członkowskim możliwość stosowania pewnych wyłączeń w odniesieniu do wypłaty odszkodowania przez tę instytucję oraz możliwość ograniczenia lub wyłączenia odszkodowania za szkody majątkowe spowodowane przez pojazd niezidentyfikowany, w celu uniknięcia ryzyka oszustwa;

w interesie ofiar leży, aby skutki niektórych klauzul wyłączających zostały ograniczone do stosunków między zakładem ubezpieczeń a osobą odpowiedzialną za wypadek; jednakże w przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą zapewnić, że odszkodowania będą wypłacane przez wspomnianą wyżej instytucję;

w celu zmniejszenia obciążenia finansowego tej instytucji, jeśli wypłaca ona odszkodowania za szkody majątkowe spowodowane przez pojazd nieubezpieczony lub, w danym przypadku, skradziony lub uzyskany w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą pozwolić na zastosowanie pewnej franszyzy;

należy zapewnić rodzinie ubezpieczonego, kierowcy lub każdej innej osoby odpowiedzialnej ochronę porównywalną do ochrony innych osób trzecich, przynajmniej odnośnie uszkodzeń ciała;

zniesienie kontroli ubezpieczeń jest uzależnione od przyznania przez krajowe biuro ubezpieczeń państwa przyjmującego gwarancji odszkodowania za szkody spowodowane przez pojazdy zazwyczaj używane w innym Państwie Członkowskim; dla określenia, czy pojazd jest zazwyczaj używany w danym Państwie Członkowskim, najbardziej miarodajnym kryterium jest posiadanie przez ten pojazd tablicy rejestracyjnej tego Państwa; zgodnie z tym należy zmienić art. 1 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy 72/166/EWG;

biorąc pod uwagę sytuację wyjściową w niektórych Państwach Członkowskich, z jednej strony w odniesieniu do minimalnych kwot, a z drugiej strony w odniesieniu do ubezpieczenia i franszyzy stosowanych przez instytucję, o której mowa wyżej, w odniesieniu do szkód majątkowych należy ustanowić okresy przejściowe dotyczące stopniowego wprowadzania w życie w tych Państwach Członkowskich postanowień niniejszej dyrektywy, dotyczących minimalnych kwot i odszkodowania za szkody majątkowe, wypłacanego przez tę instytucję,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1⁽¹⁾

1. Ubezpieczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, pokrywa obligatoryjnie zarówno szkody majątkowe, jak i szkody na osobie.

2. Bez uszczerbku dla możliwości ustanowienia przez Państwa Członkowskie wyższych sum gwarancyjnych, każde Państwo Członkowskie wymaga obowiązkowego ubezpieczenia co najmniej w zakresie następujących kwot:

- a) w przypadku szkód na osobie, minimalna suma gwarancyjna w wysokości 1.000.000 EUR na jednego poszkodowanego lub 5.000.000 EUR na jedno zdarzenie szkodowe, niezależnie od liczby poszkodowanych;
- b) w przypadku szkód materialnych 1.000.000 EUR na jedno zdarzenie szkodowe, niezależnie od liczby poszkodowanych.

Jeśli zajdzie taka potrzeba, Państwa Członkowskie mogą ustanowić okres przejściowy trwający do pięciu lat na dostosowanie minimalnych sum gwarancyjnych do kwot przewidzianych w niniejszym ustępie, liczony od upływu terminu do wykonania dyrektywy 2005/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. zmieniającej dyrektywę Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG oraz 90/232/EWG oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące ubezpieczenia w

zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych⁽⁶⁾. Państwa Członkowskie, które ustanowią taki okres przejściowy poinformują o tym Komisję i wskażą czas trwania tego okresu.

W ciągu 30 miesięcy od upływu terminu do wykonania dyrektywy 2005/14/WE Państwa Członkowskie podnoszą sumy gwarancyjne do co najmniej połowy kwot określonych w niniejszym ustępie.

3. Co pięć lat od wejścia w życie dyrektywy 2005/14/WE lub na koniec okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 2, kwoty określone w ust. 2 będą podlegały rewizji z uwzględnieniem Europejskiego Wskaźnika Cen Konsumpcyjnych (EICP) ustanowionego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2494/95 z dnia 23 października 1995 r. dotyczącym zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych⁽⁷⁾.

Kwoty te będą dostosowywane automatycznie. Będą one podnoszone o wielkość stanowiącą zmianę procentową wskazaną przez EICP za odpowiedni okres, tj. za pięć lat bezpośrednio poprzedzających rewizję, i zaokrąglane do wielokrotności 10.000 EUR.

Komisja poinformuje Parlament Europejski i Komisję o dostosowanych kwotach oraz zapewni ich publikację w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

4. Każde Państwo Członkowskie utworzy lub upoważni instytucję mającą za zadanie wypłacanie odszkodowań, co najmniej w granicach obowiązkowego ubezpieczenia, za szkody majątkowe lub szkody na osobie spowodowane przez nieustalony pojazd lub pojazd, w stosunku do którego nie spełniono obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

Pierwszy ustęp nie narusza prawa Państw Członkowskich do uznawania odszkodowania wypłacanego przez tę instytucję za pomocnicze lub główne, a także prawa do ustanowienia przepisów regulujących zaspokajanie roszczeń przysługujących tej instytucji wobec osoby odpowiedzialnej lub osób odpowiedzialnych za spowodowanie wypadku i innych ubezpieczycieli lub organów zabezpieczenia społecznego zobowiązanych do wypłaty odszkodowania poszkodowanemu w związku z tym samym wypadkiem. Jednakże Państwa Członkowskie nie mogą zezwolić tej instytucji na uzależnienie wypłaty odszkodowania od wykazania przez poszkodowanego w jakikolwiek sposób, że osoba odpowiedzialna jest niezdolna do wypłacenia odszkodowania lub odmawia jego zapłaty.

5. Poszkodowany może w każdym przypadku zwrócić się bezpośrednio do powyższej instytucji, która na podstawie informacji udzielonych na jego żądanie przez poszkodowanego jest zobowiązana do udzielenia mu odpowiedzi dotyczącej wypłaty odszkodowania wraz z uzasadnieniem.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą wyłączyć obowiązek wypłaty odszkodowania przez powyższą instytucję osobom, które dobrowolnie wsiadły do pojazdu, który spowodował szkodę, jeżeli instytucja ta udowodni, że wiedziały one o fakcie nieubezpieczenia pojazdu.

6. Państwa Członkowskie mogą ograniczyć lub wyłączyć obowiązek wypłaty odszkodowania przez tą instytucję w przypadku szkód majątkowych spowodowanych przez nieustalony pojazd.

Jednakże jeżeli instytucja ta wypłaciła odszkodowanie za znaczącą szkodę na osobie poszkodowanemu w tym samym wypadku, w którym nieustalony pojazd spowodował także szkodę majątkową, Państwa Członkowskie nie mogą wyłączyć obowiązku wypłaty odszkodowania za szkodę majątkową na podstawie tego, że pojazd nie został ustalony. Państwa Członkowskie mogą jednak wprowadzić franszyzę nieprzekraczającą 500 EUR, do wysokości której odpowiedzialny jest poszkodowany ponoszący szkody majątkowe.

Warunki, w których szkodę na osobie uznaje się za znaczącą ustala się na podstawie przepisów ustawowych lub administracyjnych Państwa Członkowskiego, w którym miał miejsce wypadek. W związku z tym Państwo Członkowskie może uwzględnić między innymi to, czy szkoda na osobie wymagała opieki szpitalnej.

7. Każde Państwo Członkowskie stosuje swoje własne przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne w zakresie wypłacania odszkodowania przez tą instytucję, bez uszczerbku dla istnienia innej praktyki korzystniejszej dla poszkodowanego.

orzeczenia sądów

Artykuł 2

1. Każde Państwo Członkowskie podejmie odpowiednie środki w celu zapewnienia, że każdy przepis prawny lub postanowienie umowne zawarte w polisie ubezpieczeniowej wydanej zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, które wyłącza z zakresu ubezpieczenia użytkowanie pojazdu przez:

– osoby nie będące ani wyraźnie, ani w sposób dorozumiany do tego upoważnione, lub

- osoby nie posiadające prawa jazdy pozwalającego im na prowadzenie danego pojazdu, lub
 - osoby, które nie przestrzegają ustawowych wymogów technicznych dotyczących stanu i bezpieczeństwa danego pojazdu;
- będzie, dla celów art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, uznane za bezskuteczne w stosunku do roszczeń osób trzecich poszkodowanych w wypadku.

Jednakże przepis lub postanowienie, o których mowa w pierwszym tiret, mogą być powoływane przeciwko osobom, które dobrowolnie zajęły miejsce w pojeździe, który spowodował szkodę, jeśli zakład ubezpieczeń udowodni, że wiedziały one o tym, że pojazd ten został skradziony.

Państwa Członkowskie mają możliwość - w odniesieniu do wypadków, jakie nastąpiły na ich terytorium - niestosowania postanowień pierwszego akapitu, jeśli poszkodowany może uzyskać odszkodowanie za poniesioną szkodę od instytucji zabezpieczenia społecznego.

2. W przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą ustalić, że instytucja, o której mowa w art. 1 ust. 4 wypłaci odszkodowanie zamiast zakładu ubezpieczeń na warunkach przewidzianych w ustępie 1 niniejszego artykułu; jeśli pojazd jest zazwyczaj używany w innym Państwie Członkowskim, instytucja ta nie będzie miała możliwości dochodzenia roszczeń od żadnej instytucji w tamtym Państwie Członkowskim.

Państwa Członkowskie, które w przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy przewidują, że instytucja, o której mowa w art. 1 ust. 4, wypłaci odszkodowanie, mogą ustalić w odniesieniu do szkód majątkowych franszyzę nieprzekraczającą 250 euro⁽²⁾, za którą poszkodowany może być odpowiedzialny.

orzeczenia sądów

Artykuł 3

Członkowie rodziny ubezpieczającego lub kierowcy lub każdej innej osoby, która ponosi odpowiedzialność cywilną za szkodę objętą ubezpieczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, nie mogą być wyłączeni, ze względu na ten związek pokrewieństwa, z możliwości skorzystania z ubezpieczenia osobowego.

orzeczenia sądów

Artykuł 4

Tiret pierwsze art. 1 ust. 4 dyrektywy 72/166/EWG otrzymuje brzmienie:

"- terytorium Państwa, którego tablicę rejestracyjną posiada pojazd, lub".

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie zmieniają swe przepisy krajowe w celu zastosowania się do niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 1987 r. Poinformują o tym niezwłocznie Komisję.

2. Przepisy w ten sposób zmienione stosuje się najpóźniej od dnia 31 grudnia 1988 r.

3. W drodze wyjątku od ustępu 2:

- a) ⁽³⁾ Królestwo Hiszpanii, Republika Grecka i Republika Portugalska będą mieć możliwość do dnia 31 grudnia 1995 roku podwyższenia gwarancji do poziomów wymaganych na mocy art. 1 ust. 2. W przypadku kiedy wykorzystają powyższą opcję gwarancja powinna osiągnąć, w odniesieniu do sum określonych w powyższym artykule:
 - ponad 16%, nie później niż dnia 31 grudnia 1988 roku,
 - 31% nie później niż dnia 31 grudnia 1992 roku;
- b) inne Państwa Członkowskie mają czas do dnia 31 grudnia 1990 r., na podniesienie gwarancji do wysokości, o której mowa w art. 1 ust. 2. Państwa Członkowskie, które skorzystają z tej możliwości, powinny w terminie wskazanym w ust. 1 podwyższyć gwarancje o co najmniej połowę różnicy między kwotami gwarancji, obowiązującymi w dniu 1 stycznia 1984 r. i kwotami przewidzianymi w art. 1 ust. 2.

4. W drodze wyjątku od ustępu 2:

- a) Republika Włoska może ustanowić, że franszyza przewidziana w art. 1 ust. 4 akapit piąty wynosi 1.000 euro⁽⁴⁾ do dnia 31 grudnia 1990 r.;
- b) ⁽⁵⁾ Królestwo Hiszpanii, Republika Grecka, Irlandia i Republika Portugalska mogą postanowić, że:

- odszkodowanie przez instytucję, o której mowa w art. 1 ust. 4 za szkodę w mieniu będzie wyłączone do dnia 31 grudnia 1992 roku,
 - nadwyżka, o której mowa w art. 1 ust. 4, akapit piąty oraz nadwyżka, o której mowa w art. 2 ust. 2 akapit drugi, będzie wynosić 1.500 euro⁽⁶⁾ do dnia 31 grudnia 1995 roku.
- orzeczenia sądów

Artykuł 6

1. Komisja przedstawia Radzie, najpóźniej w dniu 31 grudnia 1989 r., sprawozdanie na temat sytuacji w Państwach Członkowskich korzystających ze środków przejściowych przewidzianych w art. 5 ust. 3, lit. a) i ust. 4 lit. b) i przedkłada jej, w razie potrzeby, wnioski dotyczące rewizji tych środków, zależnie od rozwoju sytuacji.

2. Komisja przedstawia Radzie, najpóźniej w dniu 31 grudnia 1993 r., sprawozdanie na temat postępów we wdrażaniu niniejszej dyrektywy i przedkłada jej, w razie potrzeby, wnioski, w szczególności dotyczące dostosowania kwot przewidzianych w art. 1 ust. 2 i 4.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 grudnia 1983 r.

W imieniu Rady

G. VARFIS

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. C 214 z 21.8.1980, str. 9 i Dz.U. C 78 z 30.3.1982, str. 17.

⁽²⁾ Dz.U. C 287 z 9.11.1981, str. 44.

⁽³⁾ Dz.U. C 138 z 9.6.1981, str. 15.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 103 z 2.5.1972, str. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 291 z 28.12.1972, str. 162.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 149 z 11.06.2005, str. 14.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 257 z 27.10.1995, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).